

หัวข้อโครงการทางวัฒนธรรม	โครงการผลิตรายการโทรทัศน์ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ แก่เยาวชนอายุ 5-7 ปีด้วยศิลปะประดิษฐ์สำหรับ สถานีโทรทัศน์ ทีวีไทย Creative Contribution Television Program Project to reach the Children Age 5-7 years by Arts and Crafts in ThaiPBS Television Station
ชื่อผู้เขียน	นายณัฐพล ลิมโปดม Mr.Nutthapol Limpodom
แผนกวิชา/คณะ	สาขาวิชาการบริหารงานวัฒนธรรม วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ทางวัฒนธรรม	ผศ.ดร.ชวณะ ภวกานันท์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมโครงการ ทางวัฒนธรรม	รศ. อรุณช เลิศจรรยาภักษ์
ปีการศึกษา	2552

บทสรุป

จินตนาการ คือความคิดชั่วขณะหนึ่งของมนุษย์ อาจเป็นเพียงความฟุ้งซ่านเลื่อนลอย หรือบางครั้งก็อาจนำมาซึ่งความคิดสร้างสรรค์อันยิ่งใหญ่ โดยความคิดสร้างสรรค์นี้คือสิ่งสำคัญที่มนุษย์ นำมาใช้แก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน จนหลายครั้งเกิดเป็นทฤษฎีต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์ บางครั้งก็ก่อให้เกิดเครื่องมือใช้สอยต่างๆ เพื่อช่วยให้ชีวิตมนุษย์มีความสะดวกสบายมากขึ้น

หากโลกนี้ปราศจากซึ่งความคิดสร้างสรรค์ มนุษย์ก็อาจจะไม่ต่างจากสัตว์อื่นๆ บนโลกเลย ความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมมนุษย์ ดังนั้นเพื่อการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งของมนุษยชาติ ความคิดสร้างสรรค์จึงควรถูกพัฒนาอย่างมีระบบตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อให้เกิดศักยภาพสูงสุดในตัวบุคคล ทั้งจากการศึกษาในโรงเรียน การศึกษาที่บ้าน หรือในชีวิตประจำวัน

แต่ในปัจจุบันโรงเรียนในประเทศไทย ความคิดสร้างสรรค์มักถูกจำกัดให้อยู่ในกลุ่มของรายวิชาศิลปะศึกษาเท่านั้น และยังถูกจำกัดด้วยการประมวลผลออกมาเป็นคะแนน ระดับต่างๆ เช่น ถ้าวาดรูปตามครูผู้สอนได้เหมือนต้นแบบมากก็จะได้คะแนนมาก ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนไทย เด็กไม่สามารถคิดนอกกรอบและแสดงออกได้มากเช่นที่ควรจะเป็น

สังคมควรมีพื้นที่และเวลาในการเสริมสร้างพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนอย่างทั่วถึงและมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่นควรแทรกซึมสิ่งทีกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อยู่ในสภาพแวดล้อม กิจกรรม หรือสื่อต่างๆ ในสังคมอย่างทั่วถึง เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนสามารถแสดงออกได้อย่างมีอิสระและสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนให้ได้มากที่สุดต่อไป

โครงการผลิตรายการโทรทัศน์ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชนอายุ 5-7 ปีด้วยศิลปะประดิษฐ์ สำหรับสถานีโทรทัศน์ ทีวีไทย จึงเกิดขึ้นเพื่อศึกษาหาแนวทางในการจัดตั้งรายการโทรทัศน์ สำหรับเยาวชนอายุ 5-7 ปี เพื่อออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ทีวีไทย โดยรายการโทรทัศน์รายการนี้จะเป็นรายการที่ช่วยเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระความรู้ วัฒนธรรม ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมต่างๆ ไปยังกลุ่มเยาวชน อายุ 5-7 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3ที่กำลังจะเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดทางเลือกใหม่สำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานสามารถรับชมรายการโทรทัศน์ที่สาระประโยชน์ ปราศจากสิ่งชั่วร้ายมอมเมาต่างๆ จากสื่อ ทั้งโฆษณาและพฤติกรรมไม่เหมาะสมต่างๆ ได้อย่างอุ่นใจ

การศึกษาครั้งนี้ผู้จัดทำโครงการได้ทำการได้ทำการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เพื่อหาความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการครั้งนี้ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์, แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์, แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและจิตวิทยา, งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนโยบายการให้บริการของสถานีโทรทัศน์สถานีโทรทัศน์ ทีวีไทย (ThaiPBS)

เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาหาปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบต่อไป ทั้งยังสามารถใช้เป็นแบบแผนของโครงการเบื้องต้นได้อีกด้วย

นอกจากนี้ผู้จัดทำโครงการยังได้หาข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตพฤติกรรมของเยาวชนในกลุ่มเป้าหมาย การสัมภาษณ์เยาวชนในกลุ่มเป้าหมาย ให้ทราบถึงพฤติกรรมและความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย และ การเก็บข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ประกอบด้วย ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเยาวชน , ผู้ผลิตโครงการสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน, ผู้ที่มีความรู้ด้านการศึกษาสำหรับเด็ก เป็นต้น โดยนำข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดจากที่ได้กล่าวไปแล้ว มาทำการประมวลผลเพื่อหาข้อสรุปของรูปแบบรายการให้ตรง

ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยคำนึงถึงความต้องการและพฤติกรรม ของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน อายุ 5-7 ปีเป็นสำคัญ ด้วยวิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการใช้แบบ สัมภาษณ์มาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเมื่อผู้จัดทำโครงการได้ข้อมูลที่ครบถ้วนแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการตีความ (Interpretation) และนำเสนอออกมาใน ลักษณะของการบรรยาย (Descriptive) จนได้ข้อสรุปสุดท้ายในการผลิตรายการ “KIDS STATION” (สถานีสนุก)

โดยผู้จัดทำโครงการได้นำเสนอตัวอย่าง รายละเอียดโครงร่างของรายการที่ผลิต (Proposal) ของรายการ“KIDS STATION” (สถานีสนุก) ที่ประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผลในการเลือกรูปแบบ รายการ, แผนในการพัฒนารายการ, การประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการ และสาระสำคัญอื่นๆ เอาไว้ใน โครงการผลิตรายการโทรทัศน์ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชนอายุ 5-7 ปีด้วยศิลปะ ประติมากรรม สำหรับสถานีโทรทัศน์ ทีวีไทย ครั้งนี้ด้วย

โดยได้ข้อสรุปของรูปแบบรายการเป็นรายการประเภท สารบันเทิง ที่มีความเป็น วาไรตี้ ผ่างสาระ ความรู้ ตลอดจนคุณธรรมที่ให้แก่เด็กเยาวชน ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ด้วยงานศิลปะ ประติมากรรม โดยมีสีสันที่สวยงาม ดำเนินรายการด้วยพิธีกรที่มีความสามารถและคุณสมบัติต่างกันไป

ออกอากาศในช่วงเวลา 9.00-9.30 น.ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม เพราะเป็นวันหยุดพักผ่อนและเป็นเวลาที่ไม่เข้างานเกินไป ที่ผู้ปกครองจะสามารถเปิดให้บุตร หลานรับชมได้ แต่ยังไม่พบรายการที่จะนำเสนอสาระเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไปยังผู้ชมที่เป็น เยาวชนเลย อีกทั้งยังไม่มีรายการสำหรับกลุ่มเป้าหมายอายุ 5-7 โดยเฉพาะ จึงเป็นโอกาสที่ดีที่จะนำ รายการ“สถานีสนุก” จัดอยู่ในช่วงเวลาดังกล่าวนี้

โดยรายการโทรทัศน์นี้จะมีความยาวประมาณ 30 นาที แบ่งรายการออกเป็น 3 ช่วง ช่วง ละ 10นาทีดังนี้

ช่วงที่ 1: ช่วงสถานีสนุก (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที) เปิดรายการด้วยเพลงไตเติ้ลรายการ ความยาวไม่เกิน 1 นาที มีภาพการ์ตูนรถไฟฟ้ามหาสนุก เข้ามาจอดเทียบที่ “สถานีสนุก” สลับภาพกับ กลุ่มเด็กๆ เล่นต่อแถวกันเป็นขบวนรถ ซึ่งเรียกว่า “ระบำรถไฟ” อันเป็นสัญลักษณ์ของการเริ่มรายการ และเป็นการละลายพฤติกรรมเด็กให้พร้อมกับการรับชมรายการ โดยช่วงแรกของรายการนี้ เสมือนกับ การที่รถไฟฟ้ามากำลังแล่นมาสู่ชานชราเพื่อรับผู้โดยสาร (เด็กที่ชมรายการ) ออกไปยังจุดหมาย จากนั้น จะเป็นการเข้าสู่รายการช่วงที่ 1 ช่วง “สถานีสนุก” โดยเป็นการเปิดประเด็นหัวข้อที่จะนำเสนอในแต่ละ

ตอนของพิธีกรทั้ง 3 คน คือ พี่ต๊อ๊ตๆ, ลุงคิด, พี่แดงและกลุ่มเยาวชนจากทางบ้าน (ทางรายการจะเรียกว่ากลุ่ม “เด็กสถานีฯ”) เริ่มจากการเปิดรายการ พิธีกรแต่ละคนกล่าวแนะนำตัว และกล่าวต้อนรับกลุ่มตัวแทนเยาวชนอายุ5-7ปี จากทางบ้านสู่ “สถานีสนุก” จำนวนผู้ชมทางบ้าน10คน ต่อ1ตอน เพื่อมาร่วมเดินทางโดยสารร่วมไปกับพิธีกรทั้ง 3 คน สู่งานสถานีปลายทาง

ช่วงแรกของรายการนี้ พิธีกรที่เป็นตัวการ์ตูนที่ชื่อ “พี่ต๊อ๊ตๆ” จะมีข้อสงสัยถึงสิ่งที่เขาสนใจต่างๆ กันไปในแต่ละตอน เช่น ปลาที่เด็กๆ รับประทานกันนั้นได้มาอย่างไร? ผูกปลานั้นอาศัยอยู่ที่ไหน? โดยพิธีกรที่ชื่อ “ลุงคิด” (เจ้าของสถานีสนุก) ก็จะเป็นผู้ให้ความกระจ่างในเบื้องต้น โดยมีภาพประกอบการอธิบายเป็นการ์ตูน ให้ความรู้แก่ผู้ชมในรูปแบบ “สารคดีสั้น” เพื่อให้ผู้ชมคลายข้อข้องใจที่สงสัย โดยจะทำการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านทางดนตรีและบทเพลงด้วย โดยทั้งนี้สารคดีดังกล่าวจะไม่ลงเนื้อหาอย่างลึกซึ้งแต่จะเพื่อให้เด็กสามารถทำความเข้าใจได้เท่านั้น อาจมีการแฝงองค์ความรู้อื่นๆ เสริมทักษะอื่นๆ ลงไปขณะที่มีภาพปลาอยู่ในท้องทะเล เช่น มีการสอนนับเลข จากจำนวนปลาที่ปรากฏอยู่ในทะเล

ช่วงที่ 2: ช่วงเคลื่อนไหวบนคิดส์ (ใช้เวลาประมาณ10 นาที) เปรียบเสมือนการที่รถไฟกำลังวิ่งไปยังจุดหมาย โดยในช่วงนี้ “พี่แดง” (เจ้าหน้าที่ประจำรถไฟฟ้า) จะนำเสนอการทำสิ่งประดิษฐ์จากเศษวัสดุให้กับเด็กในขบวนรถและผู้ชมทางบ้าน โดยมีหัวข้อเดียวกับในช่วงที่ 1 เช่นในช่วงแรกได้บอกที่มาที่ไปของปลาที่น้องๆ รับประทาน และสอนการนับเลขไปแล้ว ในช่วงที่ 2 นี้ “พี่แดง” พนักงานประจำรถไฟฟ้ามหาสนุก ก็จะนำเศษวัสดุทั่วไปเช่น ขวดพลาสติก กระดาษที่ไม่ใช้แล้ว รวมถึงวัสดุจากธรรมชาติ อย่างเปลือกหอยต่างๆ ที่ได้มาจากท้องทะเล (ซึ่งเป็นที่อยู่ของปลา) มาทำงานประดิษฐ์ที่มีแนวคิดเกี่ยวกับทะเลออกมา อาทิเช่น โมบายปลาตะเพียนจากขวดพลาสติก, เรือประมงขนาดจิ๋ว หรือ กีบติดผมรูปเปลือกหอยจากธรรมชาติ เป็นต้น โดยทั้งนี้จะมีขั้นตอนการประดิษฐ์ให้ผู้ชมทางบ้านและเยาวชนที่มาร่วมรายการได้เห็นทุกขั้นตอน โดยเน้นการเปิดโอกาสให้เยาวชนรู้จักการใช้ความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดผลสูงสุดจากเศษวัสดุต่างๆ ที่มี ซึ่งไม่จำกัดว่าต้องเป็นงานประดิษฐ์ชนิดเดียวกับตัวอย่างในรายการเท่านั้น

ช่วงที่ 3: ช่วงชุมทางคิดส์ (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที) ช่วงสุดท้ายนี้ เปรียบเสมือนการที่รถไฟวิ่งถึงยังสถานีปลายทางและส่งผู้โดยสารสู่สถานีโดยสวัสดิภาพลุงคิด และ พี่แดง จะถาม พี่ต๊อ๊ตๆ และเด็กๆ ที่มาร่วมรายการถึงสรุปสาระที่น่าสนใจที่ได้รับในตอนนั้นๆ (เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ตอนต้นรายการให้กับผู้ชมอีกครั้งด้วย) จากนั้นจะเป็นการพูดคุยถึงสาระความรู้รอบตัว ตลอดจนเรื่อง

คุณธรรมจริยธรรมต่างๆ โดยบางตอนอาจเปลี่ยนเนื้อหาของช่วงนี้เป็นการสาธิตกิจกรรมสั้นทางการที่ น่าสนใจและได้ประโยชน์ เช่น กิจกรรมกระโดดเชือก, กิจกรรมประกอบเพลง จากนั้นจึงจะเป็นการอ่าน จดหมายของผู้ชมรายการและ นำเสนอสิ่งประดิษฐ์หรือภาพถ่ายสิ่งประดิษฐ์บางส่วนจากผู้ชมทาง บ้านภายใต้หัวข้อเดียวกันกับรายการในตอนที่แล้ว (เช่น สัปดาห์ก่อนรายการได้นำเสนอเรื่องของ ประเพณีการลอยกระทง สิ่งประดิษฐ์จากที่บ้านในสัปดาห์นี้ก็เกี่ยวข้องกับการลอยกระทง เป็น ต้น) มีการแสดงความเห็นเล็กน้อยจากพิธีกร โดยสามารถชมผลงานอื่นๆ ที่ไม่ได้ออกอากาศได้ที่เวบ เพจของทางรายการ (www.kidsstation.com)

โดยทั้ง 3 ช่วงของรายการ“KIDS STATION” (สถานีสนุก) นั้นผู้จัดทำโครงการมีเหตุและ ผลแฝงเอาไว้ตามปัจจัยดังต่อไปนี้

ช่วงที่ 1: ช่วงสถานีสนุก ช่วงนี้เปรียบเสมือนกับหน้าต่างของรายการ จึงต้องทำให้มีความ น่าสนใจ โดยเฉพาะกับกลุ่มเป้าหมาย คือเยาวชนอายุ 5-7 ปี ดังเช่นทฤษฎีกระบวนการเปิดรับข่าว ที่ ผู้ชมเด็กจะมีการเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention), เลือก รับรู้หรือตีความ (Selective Perception or Interpretation) และเลือกจดจำเฉพาะสิ่งที่ชอบ (Selective Retention) ดังนั้นช่วงไตเติ้ลเปิดรายการจึงเป็นเพลงสนุกๆ ประกอบกับภาพการ์ตูนอนิเม ชั่นสีสวยสดที่เด็กชื่นชอบ สลับกับภาพเด็กๆ 10 คนต่อแถวเรียงกันเป็นขบวนรถไฟแล้วเดิน เพื่อเป็น การแสดงความเป็นพวกเดียวกันกับผู้ชม เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกมีส่วนร่วม เป็นการละลายพฤติกรรมของเด็ก

เมื่อเข้าสู่รายการช่วงที่ 1 ช่วง “สถานีสนุก”นั้น ดังที่ได้กล่าวรายละเอียดไปแล้ว ช่วงนี้จะ เป็นช่วงที่ทำให้เด็กและเยาวชน เกิดกระบวนการ การคิดนอกกรอบ จากเทคนิคการถามทำไม? เช่น ทำไมปลาจึงต้องอยู่ในน้ำ, ทำไมปลาจึงไม่มีขาและแขนแต่กลับมีครีบ นอกจากนั้น ช่วงที่ 1 (ช่วงสถานี สนุก) นี้ยังเป็นการนำเข้าสู่เรื่องในช่วงต่อไปของรายการอีกด้วย

ช่วงที่ 2: ช่วงเคลื่อนขบวนคิดส์ ช่วงนี้จะเป็นการต่อยอดทางความคิดจาก ช่วงแรกของ รายการที่สร้างปัญหาทำไม? ให้กับเด็กได้คิดหาคำตอบ และอธิบายเหตุผลด้วยการเล่าเรื่องแบบง่ายๆ เมื่อเด็การู้จักลักษณะที่สำคัญและข้อมูลพื้นฐานของปลาแล้ว เด็กก็สามารถจินตนาการถึงปลาชนิด ใหม่ขึ้นมาได้ จากความรู้ที่มีเพื่อนำเสนอปลาในจินตนาการผ่านรูปแบบของงานศิลปะประดิษฐ์จาก เศษวัสดุ ได้ โดยมีตัวอย่างจากพิธีกรเป็นแนวทาง แต่ไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบเดียวกันกับปลาต้นแบบ ทั้งรูปลักษณะและวัสดุที่ใช้ในการสร้างปลาในจินตนาการ อีกทั้งไม่มีการจำกัดว่าปลาของใครสวยที่สุด อีกด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เด็กและเยาวชนกล้าที่คิดแตกต่างอย่างสร้างสรรค์โดยไม่มีข้อจำกัดที่ตายตัว เด็ก

เกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง (การใช้เศษวัสดุนั้นก็ยังเป็นการสอนเยาวชนให้รู้จักใช้ของเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีคุณค่าอีกด้วย)

ช่วงที่ 3: ช่วงทบทวนทางคิดส์ ช่วงสุดท้ายของรายการจะเป็นการสรุปสาระทั้งหมดของรายการอีกครั้ง เพื่อให้ผู้ชมได้ทบทวนความจำ จากนั้นจะเป็นการพูดคุยถึงเรื่องคุณธรรมจริยธรรมต่างๆ หรืออาจเป็นการสาธิตกิจกรรมสั้นๆ ที่น่าสนใจและได้ประโยชน์เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ชม จากนั้นจึงจะเป็นการอ่านจดหมายติชมของผู้ชมรายการ และแนะนำเวบเพจของรายการ เพื่อเป็นการสื่อสารสองทางกับผู้ชม และสามารถทราบความต้องการของผู้ชมได้อย่างถูกต้อง

โดยภายหลังจากการสำเร็จโครงการในครั้งนี้ ตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้จัดทำโครงการได้สรุปสาระสำคัญตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไว้ด้วยกัน 5 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชนของไทยในปัจจุบันยังเป็นเพียงส่วนน้อยมาก เพื่อเทียบกับจำนวนรายการและสถานีโทรทัศน์ที่มีอยู่ รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชนนั้นต้องได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากภาครัฐ และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านงบประมาณ และองค์ความรู้ ไม่ควรปล่อยให้เป็นที่ช่องว่างขององค์กรการกุศลอย่างที่เป็นอย่างที่เป็นอย่างนั้น แต่ควรมีการแก้ปัญหาต่างๆ ในระยะยาวอย่างจริงจัง เช่น จัดตั้งกระทรวงเด็กและเยาวชน หรือ สถานีโทรทัศน์เพื่อเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ เพราะเด็กและเยาวชนก็คือทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของชาติต่อไปในอนาคตนั่นเอง

2. รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชนนั้นไม่ควรคำนึงถึงความเป็นธุรกิจ โดยเฉพาะด้านผลกำไรจากการลงทุนโฆษณาสินค้าต่างๆ เพราะ รายการสำหรับเด็กและเยาวชนนั้นมักจะไม่ได้รับผลกำไรเช่นเดียวกับรายการโทรทัศน์สำหรับผู้ใหญ่ ผู้ผลิตรายการจึงต้องมีทั้งเงินทุนและอุดมการณ์ที่ดีในการผลิตรายการที่จะถ่ายทอดสาระที่มีประโยชน์ไปสู่เด็กและเยาวชน เพราะเด็กนั้นสามารถปลูกฝังเรื่องราวต่างๆ ได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่มาก จึงควรใช้ประโยชน์ของสื่อโทรทัศน์ในทางสร้างสรรค์อย่างเต็มที่

3. รายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชนนั้นจำเป็นต้องแบ่งช่วงวัยของผู้ชมให้ชัดเจนเหมาะสมและถูกต้อง ไม่สามารถเหมารวมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชนให้ครอบคลุมทุกช่วงวัยได้ เพราะเด็กในแต่ละช่วงอายุจะมีความสนใจและการรับรู้ที่ต่างกัน องค์ความรู้ที่จะต้อง

นำเสนอนั้นก็ต่างกันไปด้วย จึงควรจะต้องมีการศึกษาวิจัยกลุ่มผู้ชมก่อนทุกครั้งในการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กและเยาวชน

4. ในการผลิตรายการโทรทัศน์นั้น ผู้ผลิตต้องระมัดระวังและคำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อหา ข่าวสาร หรือสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอด้วย โดยต้องมีผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้นๆเป็นผู้ควบคุมตรวจสอบดูแลเนื้อหาที่นำเสนอทุกครั้ง เพื่อความถูกต้องชัดเจนตรงตามเนื้อหาสาระตามเจตนานของผู้ผลิตไปสู่ผู้ชม

5. ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์จะต้องมีการพัฒนารายการอย่างต่อเนื่อง และกระบวนการสร้างสรรค์ต่างๆในรายการควรคำนึงถึงกลุ่มผู้ชมเป็นหลัก เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อที่เป็นสาธารณะ ผู้ผลิตต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนนำเสนอ เพราะบางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ชมในวงกว้างโดยเฉพาะกลุ่มผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชนซึ่งยังมีวิจารณญาณไม่เพียงพอ